

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางด้านสุขภาพอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหารของโรงเรียนที่ได้และไม่ได้มาตรฐานสุขภาพอาหารในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน

นายรุ่ง ศรีโพธิ์

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ :

อาจารย์ ดร.มยุรี	อนูมานราชธน	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร. ปรีชา	แจ้งเจริญ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศิริพงษ์	ลดาวัลย์ ณ อยุธยา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางด้านสุขภาพอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหารของโรงเรียนที่ได้และไม่ได้มาตรฐานสุขภาพอาหารในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่" มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนวย ปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมทางด้านสุขภาพอาหารของผู้สัมผัสอาหาร และ (2) ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางด้านสุขภาพอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และจากการสังเกต กลุ่มผู้สัมผัสอาหารที่ศึกษาได้แก่ประชากรจำนวน 176 ราย จากกลุ่มโรงอาหารในโรงเรียนที่ได้มาตรฐาน และกลุ่มโรงอาหารในโรงเรียนที่ไม่ได้มาตรฐาน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ t - test, Chi - square และค่า Pearson's Product Moment Correlation Coefficient โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

(1) ผู้สัมผัสอาหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา เคยผ่านการอบรมทางด้านสุขาภิบาลอาหารมาแล้ว ปฏิบัติงานอยู่ในโรงอาหารของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี และเข้าปฏิบัติงานในโรงอาหารโดยการคัดเลือกจากคณะกรรมการของโรงเรียน

(2) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การผ่านการอบรมทางด้านสุขาภิบาลอาหารมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับพฤติกรรมทางด้านสุขาภิบาลอาหาร

(3) ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้ออำนวย และปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านสุขาภิบาลอาหาร ปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางด้านสุขาภิบาลอาหารมากที่สุด รองลงมาคือปัจจัยนำ และปัจจัยเอื้ออำนวย ตามลำดับ

(4) พฤติกรรมทางด้านสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารเฉพาะด้าน ระหว่างโรงอาหารที่ได้มาตรฐานกับโรงอาหารที่ไม่ได้มาตรฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในค่าคะแนนเฉลี่ย โรงอาหารที่ได้มาตรฐานมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าโรงอาหารที่ไม่ได้มาตรฐานทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการปิดถังขยะ การใช้ผ้ากันเปื้อน การวางช้อน ส้อม และตะเกียบ

Independent Study Title	A Comparative Study of Factors Influencing Sanitation Behavior of Food Handlers in Standard and Substandard School Canteens in Chiang Mai Municipality		
Author	Mr. Rung Sripo		
M.P.A.	Public Administration		
Examining Committee	Lecturer Dr. Mayuree Anumanrajadhon	Chairman	
	Lecturer Dr. Preecha Jengjalern	Member	
	Assistant Prof. Siripong Ladavalya Na Ayuthya	Member	

ABSTRACT

The research entitled "The Comparative Study of Factors Influencing Sanitation Behavior of Food Handlers in Standard and Substandard School Canteens in Chiang Mai Municipality" aims at (1) analyzing the relationship between personal factors, predisposing factors, enabling factors and reenforcing factors and food sanitation behavior and (2) identifying the factors which influenced food sanitation behavior of food handlers. Data were collected by using questionnaires and observation method. The studied food handlers were 176 population units which comprised two groups of standard and substandard school canteens. Data were analyzed through the use of SPSS for Windows. Statistics employed in this study included frequency, percentage, means and standard deviation. T - test, chi - square and pearson's product moment correlation coefficient were used for hypothesis testing.

The research results were summarized as follows:

(1) Most of the food handlers were female and aged between 31 - 40 years. They finished primary school - level education and had been trained in food sanitation. They have been working less than 5 years in these canteens of the schools under the Department of Elementary Education.

(2) The personal factors which included educational levels, the number of working years and the experiences in food sanitation training had a positive relationship with the behavior of food sanitation.

(3) Concerning the predisposing factors, the enabling factors and the reinforcing factors relating to the behavior of food sanitation, the reinforcing factors were the most important factors which were significantly related to the food sanitation behavior, followed by the predisposing factors and the enabling factors, respectively.

(4) Among the important factors influencing sanitation behavior of food handlers, in standard and substandard school canteens, it was found that the mean score of their behaviors were statistically different, the standard school canteens had a higher mean score in all factors i.e., the predisposing factors, the enabling factors and the reinforcing factors, except for the covering of the garbage can, the use of apron, and the setting forks, spoons and chopsticks.